

Η περιοχή σήμερα

Αλλάζει όψη το Φαληρικό μέτωπο

Το master plan για την ανάπλαση του Φαληρικού Όρμου, από το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας στην εκβολή του Κηφισού Ποταμού μέχρι και το κλειστό γυμναστήριο Tae Kwon Do, που μελετήθηκε από τον αρχιτέκτονα Renzo Piano και αποτελεί χορηγία του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος», παρουσιάστηκε πριν λίγες ημέρες στον πρωθυπουργό. Η συγκεκριμένη ανάπλαση αφορά στο μετασχηματισμό σε πάρκο μιας περιοχής έκτασης 760, περίπου, στρεμμάτων της παραλιακής ζώνης.

Σε συνδυασμό, δε, με την περιοχή των 245 στρεμμάτων του παλαιού Ιπποδρόμου -από τα οποία μόνο τα 32 καλύπτονται με δόμηση- η έκταση καλύπτει συνολικά 1.000 στρέμματα, που μετατρέπονται σε Πάρκο, δίνοντας στους όμορους δήμους και στη μητροπολιτική Αθήνα τον πρώτο από τους νέους μεγάλους πνεύμονες πρασίνου. Πρόκειται για αμιγώς φυσικό ποιοτικό πάρκο με λειτουργίες αναψυχής, ελεύθερο σε όλους τους πολίτες, όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση

του ΥΠΕΚΑ. Η παρέμβαση θα αποδώσει άμεσα πολλά περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη και θα συμβάλει σημαντικά στην απόδοση σύγχρονης ταυτότητας για την πόλη και στην αναβάθμιση της ανταγωνιστικότητάς της διεθνώς.

Κύριος στόχος του οράματος είναι η απόλυτη σύνδεση της πόλης με τη θάλασσα και η ανάκτηση της σχέσης και της μνήμης ενός θαλάσσιου αστικού μετώπου, που χάθηκε με τις επικώσεις, τις υποδομές και τη δημιουργία του αυτοκινητόδρομου. Το

πάρκο θα αποτελεί ένα φίλτρο ανάμεσα στην πόλη και τη θάλασσα και ένα δυναμικό φυσικό τοπίο. Η Λεωφόρος Ποσειδώνος μετατοπίζεται προς τη θάλασσα, υποβιβάζεται και καλύπτεται στο μεγαλύτερο μέρος της από το πάρκο. Επιπλέον, προτείνεται η με κάθε τρόπο «διείσδυση» του πάρκου προς τους γειτονικούς δήμους, με φυτεύσεις όλων των πιθανών διαθέσιμων χώρων. Οι δρόμοι εκτείνονται προς τη θάλασσα ως πεζόδρομοι και καταλήγουν σε προκυμαίες. Οι βασικοί από αυτούς

Φύτευση στην περιοχή του Βόρειου Λόφου

Επιμέλεια: ΦΡΟΣΩ ΚΑΒΑΛΑΡΗ

Η πρόταση

τους άξονες αναφέρονται στις θεματικές ενότητες «φύση» και «πολιτισμός» που χαρακτηρίζουν την αισθητική και τη λειτουργία των περιοχών του πάρκου, καθώς και τις δραστηριότητες που θα αναπτυχθούν σε αυτές. Το πάρκο περιλαμβάνει τεράστια προστατευμένη πισίνα με θαλασσινό νερό, σε συνέχεια της θάλασσας, αξιοποιώντας με κάθε τρόπο το υδάτινο στοιχείο, για αθλητισμό και αναψυχή. Επίσης, άλση, περιπάτους, ποδηλατοδρόμους, περιοχές απόλαυσης της φύσης με θεματικές ενότητες δραστηριοτήτων, καταδυτικό πάρκο.

Το σχέδιο είναι μέρος της ευρύτε-

ρης στρατηγικής της κυβέρνησης -όπως τονίζεται στην ίδια ανακοίνωση- για την αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος, την ενίσχυση της θαλάσσιας σχέσης, την απόκτηση σύγχρονης ταυτότητας και την ανάδειξη της Αθήνας ως ανταγωνιστικού κορυφαίου τουριστικού προορισμού.

«Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, καθώς και το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, συμβάλλουν σε αυτό το σχέδιο για την ανάπτυξη του φαληρικού μετώπου» υπογραμμίζεται. «Ο νόμος "Ταυτότητα κτιρίων, υπερβάσεις δόμησης και

αλλαγές χρήσης, μητροπολιτικές αναπλάσεις και άλλες διατάξεις" του ΥΠΕΚΑ ενσωματώνει προηγούμενες προβλέψεις για την περιοχική και ρυθμίζει τις χρήσεις γης και συντελεστή δόμησης 2.500 μ2, περίπου, για την έκταση, αντιμετωπίζοντάς την με ενιαίο τρόπο για τη δημιουργία ενός πόλου υπερτοπικής σημασίας, λαμβάνοντας υπόψη και τις εξελισσόμενες μελέτες στο χώρο του Παλαιού Ιππόδρομου για τη δημιουργία της Εθνικής Βιβλιοθήκης και της Εθνικής Λυρικής Σκηνής».

Το master plan αποτελεί τη βάση για την ανάπτυξη των μελετών που α-

παιτούνται ώστε να δημοπρατηθεί το έργο της ανάπτυξης του φαληρικού μετώπου, σε έναν, περίπου, χρόνο. Η χορηγία καλύπτει το σύνολο των απαιτούμενων μελετών που θα εκπονηθούν από ελληνικά μελετητικά γραφεία, συνεργαζόμενα με το Renzo Piano. Στο master plan περιλαμβάνεται η επίλυση όλων των βασικών προβλημάτων της περιοχής που σχετίζονται με τα υδραυλικά έργα και την αντιπλημμυρική προστασία, την πρόσβαση και τις κυκλοφοριακές εξυπηρετήσεις και ρυθμίσεις, προτάσεις για τον τρόπο χρήσης του πάρκου, καθώς και οι αρχές και κατευθύνσεις του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού, της φυσιογνωμίας του τοπίου, των διαμορφώσεων και της φύτευσης.

Η ανάπτυξη του Φαληρικού Όρμου περιλαμβάνεται στις στρατηγικές παρεμβάσεις του προγράμματος «Αθήνα 2014» του ΥΠΕΚΑ. Ο νόμος «Ταυτότητα κτιρίων, υπερβάσεις δόμησης και αλλαγές χρήσης, μητροπολιτικές αναπλάσεις και άλλες διατάξεις» θεσπίζει τη διαδικασία σχεδιασμού της ανάπτυξης και προβλέπει διαβούλευση σε κάθε στάδιο σχεδιασμού και εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

«Ο Renzo Piano ως αρχιτέκτονας, τυγχάνει μεγάλης αναγνώρισης όχι μόνο για το έργο του, αλλά κυρίως για την οικολογική συνείδηση που το διαπνέει» επισημαίνεται στην ίδια ανακοίνωση. «Ασχολήθηκε με αφοσίωση και πάθος, μελέτησε σχολαστικά τα προβλήματα και τις συνθήκες της παρέμβασης και τα αντιμετώπισε σε βάθος και με όραμα».

Φύτευση στην περιοχή πολιτισμού

Φύτευση στην περιοχή επιστήμη και φύση

Οι μελέτες

Η μελέτη του master plan θα περάσει από διαδικασία έγκρισης, ώστε να ακολουθήσει η επόμενη φάση των απαιτούμενων μελετών. Με ΚΥΑ των 3 υπουργών θα συγκροτηθεί επιτροπή παρακολούθησης, εγκρίσεων και παραλαβής των μελετών. Στην πρώτη φάση συμμετείχαν ως σύμβουλοι τα ελληνικά μελετητικά γραφεία: «**Θ. Παπαγιάννης & Συνεργάτες, DENCO Consulting Engineers, Εξάρχου - Νικολόπουλος - Bensasson Consulting Engineers SA, DROMOS Consulting Ltd., Tekem Consulting SA, Δ. Μπαϊρακτάρης και Συνεργάτες, Ε. Παγκάλου και Συνεργάτες**», τα οποία θα συνεχίσουν ως μελετητές για την ολοκλήρωση των επιμέρους μελετών. Στην επόμενη φάση μελετών επελέγησαν από το Renzo Piano και θα συμμετάσχουν επιπλέον: για την εκπόνηση της αρχιτεκτονικής μελέτης **ομάδα γραφείων με εκπρόσωπο τον Κ. Πανηγύρη, ο Θ. Σπυρόπουλος** για τη μελέτη φωτισμού και οι **Λ. Καλλιπολίτη και Ν. Γκατένιο** για το σχεδιασμό δύο εφήμερων κατασκευών - γλυπτών. Επίσης, προ-

Εικόνες από το παρελθόν...

βλέπεται η προκήρυξη αρχιτεκτονικού διαγωνισμού από το ΥΠΕΚΑ για τη μελέτη της μεγάλης προκουμαίας με την απόληξη του κτιρίου στη θάλασσα, που θα υποδεχτεί εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης και αναψυχής.

Παράλληλα, είναι σε εξέλιξη η θεσμική διαδικασία ψήφισης του προβλεπόμενου στον Ν. 3843/

2010 Διατάγματος σχεδιασμού και ήδη έχουν ανατεθεί από το ΥΠΠΟΤ και εκπονούνται η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και η πολεοδομική θεώρηση του προγράμματος. Στο πλαίσιο της διαδικασίας ψήφισης του ΠΔ προβλέπεται και η διαβούλευση με τους αρμόδιους ΟΤΑ, φορείς και ορ-

γανώσεις. Στο πρόγραμμα ανάπλασης εντάσσεται και ο διαγωνισμός παραχώρησης για τη μετασκευή και εκμετάλλευση του Συνεδριακού Κέντρου (Tae Kwon Do) και της ζώνης ανάπλασης III του Φαληρικού Όρμου, οι εκδηλώσεις ενδιαφέροντος για τον οποίο αναμένονται στις 14 Απριλίου.

Αναβίωση της προκουμαίας

Υπάρχουσα κατάσταση Φαληρικού

Όσον αφορά στην άρδευση του πάρκου, αυτή προβλέπεται να καλυφθεί με την επανάχρηση μέρους των επεξεργασμένων λυμάτων της Ψυττάλειας. Το ΥΠΕΚΑ ετοιμάζει την πρόσκληση για χρηματοδότηση των απαιτούμενων έργων που περιλαμβάνουν την πρόσθετη επεξεργασία των λυμάτων, καθώς και δίκτυο διανομής

του ανακτημένου νερού. Το έργο προγραμματίζεται να δημοπρατηθεί στο τέλος του έτους, η δε ολοκλήρωση της κατασκευής του θα προηγηθεί της ολοκλήρωσης της ανάπλασης και της φύτευσης του πάρκου.

Τέλος, είναι σημαντικό να αναζητηθεί ο καταλληλότερος τρόπος για τη συντήρηση του πάρ-

κου, με την ένταξη σε αυτό δραστηριοτήτων συμβατών με τη φυσιογνωμία του. Για να διατηρηθεί η ποιότητά του και να είναι βιώσιμο κατά τη λειτουργία του, θα απαιτηθούν έσοδα από επαρκή αριθμό δραστηριοτήτων αναψυχής και αθλητισμού, που θα το καθιστούν ζωντανό κατά το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας.

Χρονοδιάγραμμα:

Οι βασικές ημερομηνίες - στόχοι του προγράμματος είναι:

- Έγκριση του master plan: 20.5.2011.
- Ολοκλήρωση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) και της πολεοδομικής θεώρησης, που έχουν ανατεθεί και εκπονούνται: 22.5.2011.
- Ψήφιση του ΠΔ σχεδιασμού: 15.3.2012.
- Ολοκλήρωση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης: 15.4.2012.
- Ολοκλήρωση τεχνικών μελετών: 30.4.2012.

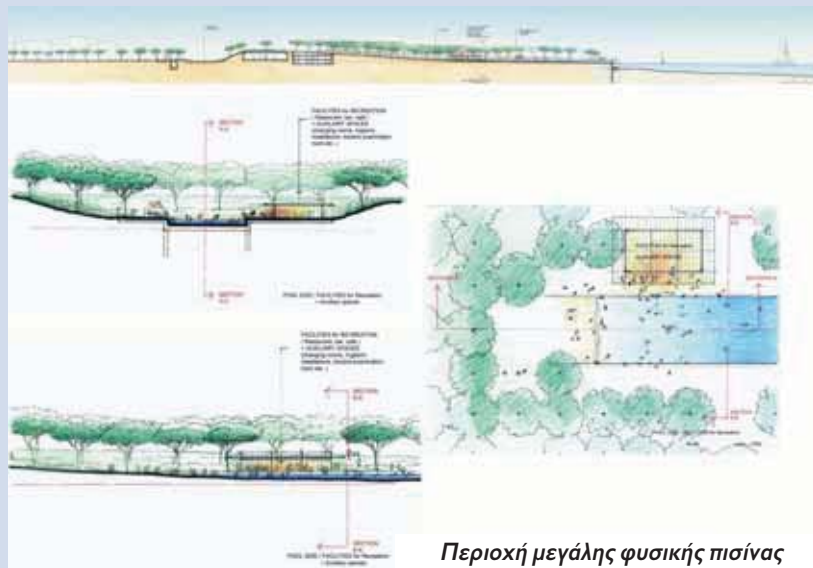
Χρηματοδότηση:

Οι δυνατότητες χρηματοδότησης προέρχονται από το ΠΕΠ Αττικής, ενώ το Υπουργείο Περιβάλλοντος θα συμμετάσχει με πόρους από το Πρόσδοτο Ταμείο και πιθανώς από το πρόγραμμα «JESSICA».

Το ίδρυμα «Σταύρος Νιάροχος» χορηγεί τις μελέτες που απαιτούνται για την ανάπλαση του Φαληρικού Όρμου, μετά από συμφωνία με το Ελληνικό Δημόσιο. Το κόστος του προγράμματος θα εκτιμηθεί όταν αυτό είναι εφικτό, σε σχέση με την ωριμότητα των μελετών.

Το αντιπλημμυρικό ανάγλυφο

Περιοχή μεγάλης φυσικής πίσινας